

Aramızdan Ayrılanlar

Engin Arık

(1948-2007)

4 Ekim 1948’de İstanbul’da doğan Prof. Dr. Arık, Atatürk Kız Lisesi’nden 1965’te, İstanbul Üniversitesi Fizik-Matematik Bölümü’nden 1969’da mezun olduktan sonra doktora-sını Pittsburg Üniversitesi’nden 1976’da aldı. Uzmanlık alanı deneysel yüksek enerji fiziğiydi. Arık, nükleer enerji santrallerinde uranyum yerine tor-yum kullanımıyla ilgili çalışmalar yapan ve 33 ül-kenin katıldığı İsviçre’deki Avrupa Uluslararası Nükleer Araştırma Merkezi CERN’de yürütülen Atlas Projesi’nde çalışan iki Türk grubundan biri-nin de lideriydi.

Doktora çalışmasını ABD’nin Brookhaven Ulusal Laboratuvarı’nda değişik elementler üzerine “hyperon demeti” yollanarak gözlenen Y^* rezonansları üzerine yaptı. Londra Üniversitesi’nde 1976-1979 arasında yaptığı doktora sonrası çalış-

masında Rutherford Laboratuvarı’nda hidrojen he-defi üzerine yollanan pion demeti ile “exotic delta” oluşumlarını inceleyen deneye katıldı. 1979’da Bo-ğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü’ne girdi. “Deneysel Yüksek Enerji Fiziği” alanında yaptığı çalış-malarla 1981’de doçent, 1988’de profesör oldu.

Arık, 1983 yılında iki yıl Control Data firma-sında uzman olarak ve 1997-2000 yılları arasında Viyana’da Birleşmiş Milletler’in bir kuruluşu olan Comprehensive Test Ban Treaty Organization’da “radionuclide” görevlisi olarak çalışmıştır. Yüksek enerji fiziğinden uzak kaldığı gerekçesiyle işinin uzatılmasını kabul etmeyerek akademik ve deneysel çalışmalarına geri dönmüştür.

1990’dan sonra katıldığı CERN’deki CHAR-MII, CHORUS ve SMC deneylerine önemli katkı-larda bulundu. Boğaziçi Üniversitesi’nin aldığı atır-

lardan onda biri bu çalışmalar sonucu çıkan yayınlara yapılmaktadır. 120 bilimsel makale yayımlanmış, biri doktora olmak üzere 10 yüksek lisans öğrencisi yetiştirmiştir. Bu arada, ünlü genç yazarımız Aslı Erdoğan'ın Arık'ın ilk yüksek lisans öğrencisi olduğunu da kaydedelim..

Prof. Dr. Engin Arık, zamansız kaybettiğimiz güne kadar, önümüzdeki yıl çalışmaya başlayacak olan ATLAS ve CAST deneylerinin Türk grup lideri ve Türk Ulusal Hızlandırıcısı Projesi'nin önemli bir yürütücüsü olarak her zamanki hızlı ve yoğun temposuyla çalışmasını sürdürmekteydi. ATLAS deneyi Büyük Hadron Çarpıştırıcısı'nda Boğaziçi Üniversitesi'nin üyesi olduğu iki deneyden biridir (diğeri CMS). Bu deneylerin temelde amacı madde-nin neden kütleyle sahip olduğunu açıklamaya çalışan Higgs ve Standard modellerini sınamaktır.

Prof. Engin Arık Türkiye'nin bilimsel alanda daha da ilerlemesi için CERN'e tam üye olması gerektiğine inanmış ve bu yönde vargücüyle çalışmıştı. Türkiye'nin CERN'e tam üye olması en büyük düşüydü.

Boğaziçi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kurulu, ölümünden bir hafta önce yaptığı toplantıda Arık'ı TÜBA ödülü için aday gösterilmesine karar vermişti.

30 Kasım 2007'de Süleyman Demirel Üniversitesi'nde yapılacak olan "Türk Hızlandırıcı Merkezinin Teknik Tasarımı ve Test Laboratuvarının Kurulması" başlıklı DPT projesinin dördüncü çalışmaya katılmak için Isparta'ya giderken uçak kazasında yaşamını yitirmiştir. Aynı bölümde öğretim üyeliği yapan Prof. Dr. Metin Arık ile evli olan Prof. Dr. Engin Arık, iki çocuk annesiydi.

Aynı uçakta bulunan Doğuş Üniversitesi Fizik Bölümü'nden bölüm başkanı Prof. Dr. Şenel Fatma Boydağ, Doç. Dr. İskender Hikmet ve araştırma görevlisi Mustafa Fidan ile Boğaziçi Üniversitesi'nden araştırma görevlisi Berkol Doğan ve lisansüstü öğrencisi Engin Abat da yaşamını yitirmiştir.

MD, fizik dünyamızın acısını paylaşır, kaybettiklerimizin yakınlarına baş sağlığı diler. ♥

Üç Fizikçiden Kamuoyuna Duyuru

31 Temmuz 2002

Son yüzyılların deneyimleri göstermiştir ki her türlü kalkınmanın temelinde bilim ve teknoloji alanında etkin yapılanma ve azami destek yatmaktadır. Ülkemizde bu alandan, 1960'lı yıllardan beri, TÜBİTAK sorumludur ve bugünkü durumumuz içler acısıdır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kısıtlı mali imkanlara rağmen AR-GE harcamalarını artırma gayreti, ilgili kurumlar tarafından yeterince desteklenmemektedir. Örneğin, TÜBİTAK, 146 trilyon TL tutarındaki 2001 yılı bütçesinden 28 trilyon TL'yi harcamadığı için bir sonraki yıla aktarmıştır. Harcanan kısmın %50'si personel giderleridir. Doğrudan AR-GE harcamaları ise sadece %10 civarındadır. Maalesef bu durum 1990'lardan beri sürmektedir. Japonya, Güney Kore, İspanya ve Finlandiya gibi AR-GE'ye öncelik vererek kısa zamanda hızla gelişmiş ülkelerin deneyimlerini gözönünde tutarak, TÜBİTAK'ın harcamadığı

paranın Yüksek Enerji Fizik başta olmak üzere, öncelikli AR-GE alanlarında asgari ulusal altyapının kurulması ve dünyanın ileri araştırma laboratuvarlarında Türk bilim adamlarının yeterli şekilde temsil edilmesini sağlamak için harcanmasını öneriyoruz. 2023 yılında Türkiye'nin muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkması için gereken şartlardan en önemlisi budur.

Türk Kamuoyuna ve Devlet Yetkililerine saygılarımızla duyuruyoruz.

Prof. Dr. Nizamettin Erduran, İstanbul Üniversitesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi ve Türk Fizik Derneği Başkanı

Prof. Dr. Engin Arık, Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü Öğretim üyesi ve Türk Fizik Derneği Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Saleh Sultansoy, Gazi Üniversitesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi ve Azerbaycan Bilimler Akademisi Fizik Enstitüsü lider bilim adamı